

**БОГДАН
РУБЧАК**

**КАМІННИЙ
САД**

БОГДАН РУБЧАК

КАМІННИЙ САД

ПОЕЗІЇ

*Великоманській Тамі
Добродійці М. Терлецькій —*

Богдан Рубчак

Чикаго, 19/4 1957

Об'єднання Українських Письменників

„СЛОВО“

Нью-Йорк — 1956

diasporiana.org.ua

BOHDAN RUBCHAK

ORCHARD OF STONE

p o e m s

M A M I

Обкладинка мистця Константина Мілонадіса

Ukrainian Writer's Association
„SLOWO”
NEW YORK — 1956

* * *

В кімнаті ста люстер, самозакоханий,
гарно викривленим я бачу себе. І тільки
в сірому саді мурів — на поверхні мурів — мій від-
блиск

мене не може зрадити ніколи.

Часто я одягаю пишні шати. Вони
щедробарвно блищать на мені,
на мініатюрній сцені мого інтимного театру.
Але у голім

білім світлі — між кущами камінного саду —
убрання зовсім сіріє, блідне казкова маска, стікає
грим гротеску, і я
знову стаю собою.

Жовтень, 1955.

ВЕСНОЮ

Творець в долоні взяв холодний світ,
Щоб подихом зогріти, мов пташину .
Розколихав надії цвіт жасмину,
Любов'ю глянув лілій білий цвіт.

Хоч погляд — адамант, уста — граніт
у тебе, мертвих гір жорстокий сину,
Ти зійдеш на зелених днів гостину
І візьмеш зерно — плід майбутніх літ

Назад у зимний дім. І там, з ножем
Мисливським — скарбом сили й слави,
Ти покладеш новий маленький скарб.

На криці серця танутиме карб
Років твердих. І в днях весни ласкавих
Це серце стане — щедрий чорнозем.

Серпень, 1954.

ОСІНЬ

Візантійський собор — ця осінь.

Образи євангелістів на царських вратах її,
У глибоких, вдумливих барвах,
Обрамлені старим золотом,
Що куте в листя винограду.

Здається — сяєва персні, що мов чаші спасіння
(Народження. Так. Не скін) —
Прозріли крізь мозаїки вікон,
Крізь тремтячі зображення мучнів.

І здається, дерева, що зробилися мудрими —
Гурт Христа учнів.

Січень, 1955.

* * *

Уста листя, десь близько, кличуть мене —
Богдане! блідо благають.
Мов кохана, запрошують, просять листя уста.

Я не можу прийти — я міста син,
Я син сизого неба, не синього неба весни;
Індустрії свисти мій день і мій сон.

Я бачу весну,
Бо клаптик снігу і сажі між мурами став трохи
меншим,

Але знаю весну,
Бо десь сповідаються сонцеві листя уста;
І там десь здається встає
І тремтливо зростає
Чудо забутих богів.

Березень, 1955.

* * *

Це тут були гроби моїх правнуків,
Де ми з тобою, мила, лежимо,
А я тобі — любовник молодий.

У синіх сумерках середньовіччя
Коханій я показував траву:
Вона росте з дітей моїх дітей.

Березень, 1955.

* * *

Поки весінньо на скронях,
Нездоланим бути мушу.
Несу на своїх долонях
Холодну і горду душу.

На радість я не дозволю:
Щастя ще не знайшов.
На строфи німого болю
Я проміняв любов.

Не знаю ні сліз, ні жартів,
Не знаю, що таке жаль.
У гострого вітру гарті
Твердну, як синя сталь.

Вересень, 1954.

НІЧНІ МІНІЯТЮРИ

(Наслідування Гайку)

1

(Л Ю Д И)

Мій малий човен
Пропливає повз інші;
Між нами глибінь.

2.

(З О Р І)

Я одкрив книгу
Завжди нових поезій:
Читаю зорі.

3.

(М І С Я Ц Ь)

Сумна ніч носить
Медалик коханого,
Що вчора згинув.

4.

(К О Х А Н Н Я)

Дві спілі вишні
На блакитній долоні:
Я і кохана.

5.

(Х М А Р К А)

Замість коропів
Впіймалась в густі сіті
Маленька хмарка.

6.

(О З Е Р О)

Місячне сяйво
Творить на воді чудо:
Дорогу з перлів.

7.

(Д І В Ч И Н А)

Чорне волосся
Прикрасила весною
Квітка черешні.

П О Е Т И

Якщо набридла сірість,
Вдзовж асфальту бульварів
Між темно-синім листям
Дозріли цитрини-зорі.
Вібрає ночі контралько,
Читає Поета твори.
Слухаєм ми і звірі.
І ми їх завтра повторим.
Грудень, 1954.

ПРОЄКТ ДЛЯ БАЛЕТУ В ТРЬОХ АКТАХ

I.

Цю синю тугу хтось невміло назвав кімнатою,
де ми дні. Я говорю невидні птахи
і вони пестять летом невідоме. Відчуваю
в кутку кімнати
— чотирикутньої туги —
абстракцію твого тіла.
Добре, що ніч. Добре,
що ніч, бо
не бачиш абсурдного арлекіна моєї душі,
що
вилетів
піруетами,
заблагав арабесками
і зомлів перед тобою.

II.

За вікном: казка.
За вікном ходять монахині, фіолетно усміхаючись,
під галузками, що носять чорні помаранчі.

В кімнаті
прекрасна маленька поема:
ти,
я.

Лопотять балерини трепітних хотінь.
Хочу
чудотворними кінчиками пальців
слухати мелодії мандолін
у твоєму шаленому волоссі.

III

Усміхаюсь задумано:
в останньому акті мого балету
ти покохав мене.

Жовтень, 1955.

КАВАЛЕРО ПРОЩАЄТЬСЯ З ГІТАРОЮ

Адіос, моя гітаро. Прощай!
Вже більш не співатиму пісень сумних під вікном.
Сині пальці під місяцем не розкажуть про соняш-
ний край,
Де вогнем цілують уста, де вени налиті вином.

Прощай, чікіта — ти щастям була мені,
Але мій корабель, що блакитно приплив — від-
пливе.
Тож розстатись прийшлося, пестрострунна, бо ти
непотрібна, — ні,
Там де небо похмуре, де серце в людей не живе.

Квітень, 1955.

В Е Ч І Р

Старий ласкавий поліп розклався на шумах дерев
І розказує казку про екстази на днах морів.

Мов умовлена зустріч і марне чекання, ця казка
мучить;
Золота риба ніжно торкнулась сухого обличчя.

В акваріум мрії хотів би іти я самотній, сонний:
Тиша набрякла терпінням свідомости істин.

Самотні ми: я, вечір-поліп і золота королівна;
На поверхнях самотностей: мікроагонії мікроко-
хання.

Вересень, 1955.

УЧИТЕЛЬ СВОІМ УЧНЯМ

Як злоба вам нашепче зраду
У нічну, в лиходумну мить,
Гроно світлого винограду
Ви в отруту міцну вмочіть.

На оздобленій порцеляні
Піднесіть ви його мені,
Щоб в хвилини, надхненням п'яні,
Я спочив в непомітнім сні.

Щоб тоді яркоперим півнем —
Ярkokриком — здалось життя,
І щоб пахнув рахманним Півднем
Подув вітру з безвороття...

Серпень, 1954.

* * *

Нагадує квітень червні
І серпні спілих корон.
З думок виростають первні
Зодотодайних грон.

Прадавню, древню данину
Приносиш вікам і ти,
І шуму, мов голуб злинув,
Пильнуєш, щоб він не втих.

Аж потім, потім, як віти
Нестимуть серпня плоди,
Згадуватимеш квітень
І схочеш з вина води.

Червень, 1955.

ПОЕТ ПРОЩАЄТЬСЯ З ДИТИНСТВОМ

Минув блакитний рік видив безмовних моїх,
Коли припливав до мене білий задуманий мім
І говорив про країну безбарвних, безтонних утіх
І лишав променисту рану на обличчі чистім моім.

Тепер черепки збираю — відламки тих ваз, тих
днів,

Іх цілують мої тремтячі чорні уста.
Окружили безгранність мою жахом собачих голів
Гарячка примарних ночей, гістерія слів пуста.

Травень, 1956.

ДЖУРГЕН ЗУСТРІЧАЄ СЕРЕДУ

Сумні пісні співає синя птиця
В печері, в білих тінях двох вогнів;
Там важить дні вагань, надій і снів
Богиня синьошатна, срібнолиця.

І попелом спадає блискавиця,
І в сірість — синь очей, і в скаргу — спів,
І в блиску близькім бліднуть барви днів,
І в ночі кучерів синіє криця.

Одвідаєш колись її і ти,
Цю середу — богиню середини,
Коли ітимеш — гість — з життя гостини.

І нагло вже не буде більш мети —
Пізнаєш бо в жорстокості хвилини,
Що вже нікуди, вже нікуди йти.

Червень, 1955

ДО ГАМЛЕТА

Не перша з книг чи остання,
Не мудрість сухого історика —
Відповість на усі ці питання
Череп старого Йоріка.

Все буде дуже просто:
В сні — не приспавши втоми —
Знайдеш давно знайомий
Скарб із жовтої кости.

Нагло зведешся з ліжка,
Забувши назавжди втрати:
Навчить бо жити, вмирати
Його жахлива усмішка.

Липень, 1955.

НОСТАЛЬГІЯ

Ти в тій господі гостював давно,
Та не zostавсь. Пішов у холод мли.
Тут хочеш, щоб пісні звідтіль несли
Шопена мрії і бліде вино.

Так часто пестиш спогади стрункі,
Що китицями в тьмяній сині ваз;
Турбуєшся, щоб не зв'ялив їх час,
Щоб не розвіяв пахощі п'янки.

Та все дарма! Розплився шлях назад;
Його не знайдеш в книгах на столі..
В рояль вливаєш все, чим ти болів,
І шепчеш жаль комусь в осінній сад.

Грудень, 1954.

ДІЯМАНТ

Я. Василеву.

Я — діамант.

Я майже завжди в скрито стисненій долоні.

Мною торгують, купують мною щастя,
Про мене думають безсонними ночами,
І тільки часом повертають перед світлом,
Щоб збожеволіти моїм горінням.

(Тоді пригадують свій рік на островах,
Ніким не знайдених, ніколи їм не знаних).

Я мертвий і холодний. Це лиш промінь
Від сонця, чи від лампи, чи від мрії
Горить в мені для них барвистим святом,
Тремтить в мені для них інтимним світом.

Та є хвилини,
Коли я оживаю —
Тоді, коли долоня в'яне і холоне.

І я в тремтінні
Дивлюся сам у себе;

І я тоді —
 простора
 біла
 далеч.

Жовтень, 1955.

ТОТ ГОВОРИТЬ

В пісків довершеності тиші шум.
У черепак гадюк, людей, коров
Безока мудрість і безкровний сум.

Кому своєю ти зберігаєш кров?
Чи чуєш ти? У вітрі чуєш ти
Безоких тих, безкровних зазив знов.

Пізнати зовсім самоту. Іти
Без мет: до недосяжних мет, німих...
А потім? Потім черепом лягти.

Пожалься їм. Іди, іди до них.
У ямах від очей не скаче глум —
Там тільки сум. Іди, іди до них.

Опри об череп вухо: тиші шум.
То шепче вічність — висушений ум.

Вересень, 1954.

П Р А О С І Н Ь

Ясною сіткою спокій простягся, спочив на днях
І зв'язав їх у великий золотий м'яч.
Проте, засичало синьо-змійсте знання,
Що вітер висвище знову зими холодне ім'я.

Я стопи поранив на лезах своїх путів,
Серце поранив тремтливим туги вогнем,
Бо полум'я Тайни в долоні схопити хотів,
Щоб заперечити світові: щастя моє не мине.

Засни, суворосте кар. О! навіки світ увільни.
Хай буде на небі часу золотий м'яч.
Хай не буде на небі більш образ моєї вини:
Завершення болю — Христа розп'яте рам'я.

Лютий, 1956.

* * *

Хвилина — мимо — голосна,
І сила сонця оддаліла.
Приходиш: Де моя Даліла?
Питаєш: Де моя весна?

Тягнути будеш жорна днів;
З кутів уявних вперті гноми
Дражнити будуть: Хто ми? Хто ми?
І прийдуть мари без голів.

Та станеш, суде, сірий цвіллю,
В останнім з чуд над чад кадил,
І скотиш дощ скульптур і брил
На гріб сваволі і насиллю.

Хвала святому божевіллю.

Жовтень, 1954.

МАРНА ВТЕЧА

Я біг. Бог зупинив біг мій: „Не йди!“
„Лід лавою на літо! синій сніг!“ —
Сказав я скаргу. Чітко втеча других ніг
Протупотіла: „Тут нема вогню, води!“

„Зломіть страх свій! Чи Я вас зле беріг?
Я вам сказав: Роди! Сади! Веди!
Я показав свої вам сльози і сліди,
І вам дав дар журби, шукань — найкращий з всіх.“

Як другі, я спинився, зрозумів:
По холоді злім — хвилі злив, відлиг,
А потім — плід з квітіння, з поту, з труду днів.

Пір перстені. Тінь-сум розтане в щастя миг,
Що вічністю заблеще... Світлість Божих слів
Збагнувши, в бурі знак свій я воздвиг.

Лютий, 1955

ЛЮДИНА ТИ

Світ розколовся мудрими Мінервами,
За тебе мислить спритний Пісістрат,
А ти чутливими своїми нервами
Шукаєш слід розсіпаних утрат.

Чекай і слухай! Бо як злою з'явою
Огорне дні непевність самоти,
Душа здригнеться золотою лявою
І кликне в рань душа: Людина ти!

Січень, 1956

Б Е З Д О М Н И Й

Обличчя — безструнна скрипка, заповнена і порожня.
Місто моментів — йому нудна, безбарвна вічність.
В очах — вулиця, що ніколи, ніколи не спинить;
Вчора, Завтра, Сьогодні блимають незмінними неонами.

Обличчя — прекрасна скульптура в дереві дорогому,
Стара скульптура, що закинена десь у підвали;
А в душі, Боже! в душі Єремія ридає,
Сидячи на відламках трагічних, на руїнах будівель гордих.

Ні! Пестра вулиця ніколи нічим не спинить.
Пестра птиця, вогняна, часом у снах літає,
І не знати(ніби хтось голову взяв у долоні і тисне!)не знати
Чи вона ласкава, чи очі видерти хоче.

Уста не говорять. Тільки брукові кажуть про смуток,
Тільки часом старечій стіні, немов мамі, розхлюпують
болі.

Останній раз усміхнулись, коли він узяв ніжно в руки
Брудного голуба з роздертим крилом і пестив.

Голуб біле зболіле крило розпростер на чорний палець,
Собака-приблуда побиту голову тер об його втомлену но-
гу,
А обиватель, в якого душа, як крамничка, де продають ри-
бу,
Їйого обминав, тремтячи за свій ситий портфель.

Уста усміхнулись... Потім, може, гарячкою зранені мрії
Прийшли — не про хатку, городчик, пошану сусідів —
А мрії про чисті гори, на яких сніги життедайні,
Мрії про беріг, про дужі прибої, про шуми безмежжя...

Січень, 1956

UNE CHANSON PATHETIQUE

. . .

Мить довершити. Хай роки страждання
Збудують мить. Для цього тільки жити
Бажай. Хай буде *це* твій труд.

Приховані поеми — почування
Хай будуть паливом вогню, що спалить
Тебе. І тільки в тім вогні
Свою побачиш вічність.

. . .

Бо дуки-дні ограбили тебе.
Ти — Ріголетто.
Бо дуки-дні твою украли даль:
Тебе зробили блазнем.

На сіру, на потріскану стіну
Годинами глядиш.
І крізь брудне вікно
Шукаєш сині. Втраченої сині.

Бо хто ж в долонях любих радість, мов черешні,
Подасть тобі?
Що знайдеш у романтиці своїй?
Чи знайдеш відповідь в своїм барокко?

. . .

Надія. Десь. За монотонним бруком.

. . .

Співай мені!

Візьми стару гітару на коліна
І заспівай,
І заспівай мені...

Жовтень, 1954

**

Затулюєш очі намарне:
Ти не закриєш їх.
Хтось говорив про гріх,
П'яний в брудній кавармі.

Про вірність хтось говорив
Ротом яким повії.
Сажу Злий Ангел навів
На білість твоєї пори

Березень, 1955

„Я ВИМАГАЮ ПОВНИХ ПРАВ“

„Я вимагаю повних прав“, сказала тінь.
Затріскотів довкола сміх сухих комах,
І кондор прошипів нечистий жарт.

Неповоротливе безсилля спілих книг
І тлінь покійних днів і тіло й кість
Не є вже брамою. У павутиння ткани
Вмерла мисль. Осталася лиш снасть
Затопленого в морі корабля.

Осталася лиш твань,
І Чоловіколюбця розп'яли.
Пуста естрада. Хто,
Хто знову випустить ласкавих голубів?

(На моря дні
Молюск вишіптує скелетові свій гріх).

Тремти!

Вже наступає полк

Смертельних, безпощадних муравлів.

....„Я вимагаю повних прав“, сказала тінь...

Червень, 1956

ВІР МЕНІ

Довір мені себе, чуєш? Вір мені.

Полум'я хтось призначив мені. Сказав: Ти
вогонь. Гори!

Я підійшов до себе і себе не знав,

А ти сказала: Так, це ти. І я повірив тобі.

З великої ватри хтось запалив зелену віть,
Встромив її в м'яку землю і сказав мені: Гори!
Свіжі листки не хотіли горіти. Чад із кори
Пік мені очі. Я припав до землі і ридав.

Але ти, що вкусила з пізнання, пізнала: Ти муж!
Тепер я благаю: Довір мені себе, вір мені.

З чорних печер повиходили звірі й стояли вкруг
віті.
Я не стояв поруч них, як колись. Я стояв перед
ними.
Вони ж бо, побачивши відблиск вогню у зіницях
моїх,
Налякались навіки. Я кликав за ними: Пождіть.
Я ваш друг!

Але ти підійшла і сказала: Вони тільки свідки.
Ти муж!
І я вірив тобі. Тепер довір себе мені. Вір мені.

З зелених кімнат дерева виходили, стали вкруг
віті.
Побачивши світло на листі обличчя мого, вони
заніміли навіки.
Я упав на коліна й прохав: Розкажіть ще раз
про неznане!
Та у гніві вони простягнули між мною і хмарами
сіті.

Але ти, що вкусила з пізнання, пізнала неznане,
Ти торкнула моє наболіле рамя і сказала: Я рай!
Я повірив тобі. Себе довір мені. О! Вір мені.

Я побачив свій чорний відблиск на чорній стіні.
Була ніч. Я припав до землі і ридав.
Ти ж торкнула уста мої, очі, чоло, ти сказала:
Гори!
Заколихалися зорі на стеблах пісень у чорній
траві.

Я горів. Бо я вірив тобі. Я горів.
Мені довір себе тепер.
Вір мені.

Березень, 1956

П'ЯТНАДЦЯТОГО ЛИСТОПАДА

І М П Р О В І З А Ц І Я

I

Мій ум сьогодні порожній: я не знаю жодної
пісні.

Вітер мевами крутить, мов клаптями старих
газет,

У мертвій сірості неба
Над гнило зеленою водою.

Позбуте значення небо:
Воно не співає блакитну присутність Бога,
Не гримить воно про шаленого Сатану;
Воно безсторонне й нудне,
Як мутний непогляд
Сіроокого трупа.

Непомітно приходить,
Нечутно стукаючи ціпком,
Сліпа мряка.

Зникає остання мева
І не зостається нічого.

II

У мряці ніщо не каже,
Що джунглі десь є і півні,
Що десь є кораль, морена,
Що десь є шляхи, поля,
Що десь на залюднених скверах
Квітки продають дівчата...

... Нікого немає в мряці,
Нічого мряка не бачить.

III

Немає прямовисності й горизонтальності, немає
Опертя для простору й часу — для знайомих
умовностей.

Осталась абсолютна реальність.

Свідомість входить у вічність.

Листопад, 1955

ІМПРОВІЗАЦІЯ ОПІВНОЧІ

1

Постукаєш у двері;
гострі кроки по засмічених дошках долівки.
і лице — зелена пляма у темряві:
У мене хвора мати. Не приходь.

2.

В кулак тебе стиснуло небо. Воно пітніє.
Тебе вологість тепла душить. Йдеш. Дивує
при бруку немічного дерева упертість чорновіта.
Беззубий регіт чорних вікон знає, що
Тебе ув'язнено й ліхтар-сторожа йде все за
гобою.

3.

В які ж бо двері стукати? Хто прийме тебе? Хто
зрозуміє, що в тебе тіло — корабель, що в тебе
тіло —
каравеля, затоплена на дні якогось моря і її
цілують риби, торкаються морські зірки,
поліпи?..

4.

Відчуєш Завтра на устах своїх, мов поцілунок.
І вітер завтра понесе уривки фризів
годин, зефір уламки понесе скульптур блакит-
ної ніщоти.

І скажеш:

Я існую.

Сьогодні ж ти лиш віддих, зір, слух — невидимий,
а тіло — десь затоплений, в якомусь морі,
корабель.

Січень, 1956

НОКТЮРН 2

І тисяча пальців торкає клявіші душі,
І тисяча ночі долонь тіло моє обняла.
Голуб чорне перо на червоному плющі лишив.
Розбито об ріжок стола склянку із синього скла.

Під кроком самотнього сине скло ночі хрустить.
Ночі мушлі розсіпані. Безощадно розчавляю
їх.

Промигнули в темнім вікні обличчя старечі на
мить
І за мною кульгає уперто їх згорблений сміх.

Я вступаю в тривожно в дитинстві загублений ліс;
Там співає напружено біль свій самотній ліхтар.
І назустріч виходить зелений замріяний лис
І несе пестроперу жар-птицю для мене у дар.

І вона випиває з горлянки моєї свій спів
І сідає на руку й ридає століттям провин
І ковтає мій скарб, що ще дотиком сонця жеврів...
Знаю, ноче: тепер я навіки твій син.

Лютий, 1956

І С К Р И М Е Н Е

В. Барці

І знову години.

Я лежу у високих сухих шуварах самоти.
Я лежу в очах юнаків, що ще молодими померли,
І в шпальтах старих пожовтілих журналів,
І в прощаннях з давно прогуділих вагонів.

Я лежу в шпиталях, у в'язницях, в окопах, і
всюди, де сум,
Я лежу в серці дівчини, що підкладає міну під
рейки,

На моїх устах радість матері,
Що торкає уперше обличчя свого немовляти.

У кінчиках пальців моїх біль клена, що зростає
листя,

У колінах моїх щастя закоханих моряків,
У ніздрях пах пралень, брудних ресторанів.

У венах гарячка лосося, на бровах зневіра люди-
ни, що ліжка на світі не має.

А ніч, мовчазний ексектор, списує всю мою
власність,
Списує всі мої сни, за які я не міг заплатити.

Завтра ніж різко розріже надвое вікно.
Завтра я кину собою: чи випаде сім —
одинадцять,
І покочусь своїми тупими кутами по бруку.

Завтра буду шукати себе в холодних обличчях
прохожих,
Шукатиму іскор себе, які я сьогодні розсипав.

Липень, 1956

НЕ ПЕРЕДБАЧУЄТЬСЯ ЖОДНИХ ЗМІН ТЕМ-
ПЕРАТУРИ; МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕХІДНИХ ДО-
ЩОВИХ БУР УВЕЧОРІ

По горах снів кошлаті ведмеді ходять.
Чорних круків білість Божа спалила.
Більше болю не треба. Проте, коли з ліжка
зведуся,
Ріже очі нестерпна червнева банданна.

Ну, добре — я знаю: за нами гноми слідкують.
Крапля дощу, що бачила всесвіт, мокрим ротом
регоче.

І дід одноногий збирає за нами тіні,
Збирає наші учора, мов старі непотрібні газети.

Але мучить привид, що сидить за зеленим листям,
Що усмішка його дитяча блищить на смертель-
них хвилях —
Чому його хворе обличчя я завжди бачити мушу,
І цілую його, коли любі уста цілую?

Зустрічаю дівчат, що пустиня їм зір забрала,
Юнаків зустрічаю, що украло їм усміх море,
І сідаєм гуртом на галузки крислатого клена,
Щоб вколисати на вітрі те, що взяло наші завтра.

Червень, 1956

ARS POETICA

Бути німим, безпристрасним, мов завжди зачине-
ні двері.
Бути забутим, мов стара статуя в маленькім місті.
Знати кохання каменя лиш, непрозоре каменя
серце,
І в чорно-білих світлотінях бачити світ.

Забагато зеленого, забагато кармінно-рожевого;
Синьо-дугасті сіті безпощадно тебе обняли.
Забагато нюансів: кохання, бажання, страждан-
ня —
Закрили життя вони мрякою сумів і втіх.

Шукати лиш суть, лиш голе буття шукати —
суть буття.
Відчувати простір: лет чорних далеко птахів,
Відчувати час: чіткі рисунки в чорних печерах,
І абсолютним вітром розуміти свій день, поете.

Березень, 1956

ПОЕТОВІ

В собі ти знищив рожі кущ доценту.
Ти вже не є — метелики, нашпилені на плющ.

Душа твоя — паперу білий аркуш,
Уважно складений між сторінками
Твого ніколи не прочитаного тіла.

Вночі,
Перед собою на столі розклавши душу,
На ній накреслюєш вдумливі пляни,
І олівець твердий (не ніжний туш)
Витискує твої рисунки раною.

Не млієш вітром вже між кипарисами:
Жорстоко
Ти риєшся в розтятому житті,
І часто тхне від жовтих пальців смертю.

Ти окарина істини:
Тобою трубить час.

...Ти часом мушля, і шепоче час в тобі...

І ти рука,
Яка прощає все, що дороге.

Жовтень, 1955

О Р Ф Е Є В І

Туди, де лабіринти тонів, ти не оглядайся,
Де місяць віддзеркалився на тисячі площин:
На скелях, на воді, на нагих спинах у напрузі
хижій.

Тікай, тікай у світ тверезих чергувань,
Ротацій вимірених, слів, які стукочуть, як цилін-
дри,
Біжи у ніч, яку вмістити в принагідне ліжко.

Ти був там раз. Лежав ти перед джерелом
(не згадуй!),
Із нього пісня виповзла, її обличчя скривлене
від болю,
А ти узяв її на плечі і несеш родині, що про неї
вже й не пам'ятає.

Дзижчать бо сестри по просторах і дихають пе-
регорілим киснем,
І сестри, розкриваючи поверхні, вилазять із за-
крученої міді,
І сестри усміхаються, лишаючи на порцеляні
смужки шмінки.

Ти принесеш її назад. Побачиш, може
Її приймуть, а може лиш попросять на вино,
а може
Посадять в клітку в звіринці міському.

Туди де день — прабілі гами барв — не оглядай-
ся тільки,
Де місяць віддзеркалюється в тисячі глибин чуд-
ної ночі,
Де спини напинаються в тремтінні — бо повер-
нешся назавжди.

II

Дійти. (Додзвонити. Нам немає мет.)
Зложити напівмертву батькові до ніг,
Торкнутися її чола рукою на прощання,
І відійти. І відійти без слів.

Землі досягнути. Знаю, тяжко.
Тягар бо ранить синім болем нерви,
Лякають з'яви стін обдертих, вікон,
Заліплених газетами, одвірків без дверей,
І стелі, що ось-ось провалиться, присипле.

Руки простягнуться, потягнуться квиління
Імен, облич, розмов — спинити схочуть, схочуть
завернути,

Уривки спогадів під ноги ляжуть,
А за плечима: місяць віддзеркалився у тисячі
глибин.

Не думати про втому.
Іти й не спочивати
В господах, де регочуть повновиді конокради.

Дійти. Замкнути круг. І не прийняти
Ягняти білого від батька у подяку,
Лиш відійти.

Кудись піти.

Без снів.

Грудень, 1955

З „ПІСНІ ПІСЕНЬ“

. . .

*Зійди ж бо подруго зі мною з Ливану;
Йди зо мною з Ливану!
Спіши з верхів'я Амани,
З верхів'я Сенира й Ермону,
Від леговищ левів,
Із гір, де рисі.*

Ходи зі мною.

Дай мені руку;
Ми задовго говорили про вічність.
Дай мені руку —
Ми знаємо пристрасть
Тільки з картин Тінторетто.

Підемо,
Може знайдемо стежку
Із цього камінного саду.

. . .

Вчора підійшов до мене
Химерний добродій
З борідкою, в пенсне, іхтіозавр дев'ятнадцятого
століття:

— Wissen Sie,
In dem Tiergarten hat man alle Tiere getötet.

... Дай мені руку

Недавно я зустрів юнака.
Його чорне чоло, сіль на зелених устах
Вказували мені на те,
Що стіни іронічно
Опліскують безсилля
Його зусиль.
Він хотів говорити
З ким-небудь
Про жар, що випікає клітини його мозку.

Він сказав мені
(Говорив скоро, захлинаючись болем):
— По другій стороні, коли перейти дощ,
Стоїть маленький мостик, де зустрічаються до-
роги.

Туди я часто йду, мій друже,
Шукати мого олив'яного солдатика.

... Підемо, кохана...

. . .

*Переносне лігво
Построїв собі цар Соломон
З дерева з Ливану.
Срібні стовпці,
Золоті поруччя,
Посідок з пурпурної тканини,
Вся середина прибрана з любов'ю
Дочок Єрусалимських.*

... Може
Знайдемо стежку звідціль...

. . .

Мов роса на павутинні.
Біль блищить на нервах,
Баркаролі ганків, кущів жасмину, шепотів тихих
— Порожнеча еха —
Розривають людину завчасно
На тисячі маленьких тремливих карликів.

Ах, Томас Будденброк,
Тяжко бути нап'ятим,
Мов міст, між двома далекими берегами.

. . .

І знову зустріч:
До мене наближається
Параноїк.
В очах його горять неони, в його обличчі скаче
мамбо.

Що він скаже мені?

Він проходить біля мене,
Монотонно повторюючи:
— This is the last stop,
As far as we go!
This is the last stop,
As far as we go...

...Дай мені руку,
Підемо звідціль.
Підемо шукати
Загубленого маленького талісмана.

Червень-липень, 1956

З М І С Т:

В кімнаті ста люстер	5
Весною	6
Осінь	7
Уста листя	8
Це тут були гроби	9
Поки весінньо	10
Нічні мініатюри	11
Поети	14
Проект для балету в трьох актах	15
Кавалеро прощається з гітарою .	17
Вечір	18
Учитель своїм учням	19
Нагадує квітень червні	20
Поет прощається з дитинством .	21
Джурген зустрічає середу	22
До Гамлета	23
Ностальгія	24
Діамант	25
Тот говорить	27
Праосінь	28
Хвилина	29
Марна втеча	30
Людина ти	31
Бездомний	32
Une chanson pathetique	34
Затулюєш очі	36
„Я вимагаю повних прав“	37
Вір мені	39
П'ятнадцятого листопада	42
Імпровізація опівночі	44
Ноктюри 2	46
Іскри мене	48
Не передбачується	50
Ars poetica	52
Поетові	53
Орфееві	55
З „Пісні пісень“	59